

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četiristo petdeset vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. šte. 220.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Nezaupnica Črnetu.

I.

Zadnjo nedeljo 14. aprila je bil poslanec Črne, ubežec iz slovanskega v ustavoverni nemški tabor, sklical svoje slovenske volilce, kateri so mu nezaupnico podpisali in poslali, da bi se pred njimi opravičil in jih pregovoril, naj nezaupnico nazaj vzemó in njegovo postopanje, posebno njegovo glasovanje z Nemci za posilno volilno postavu, odobre.

V nedeljo popoldne smo dobili o izidu tega shoda iz Sežane sledeči telegram: „Nezaupnica Črnetu je bila od zbranih volilcev enoglasno potrjena. Črne je ves pobit. Kraševci so izgledno kot Slovenci postopali in ostro sodbo nad Črnetom izrekli.“

Pričakujemo natančnejega pismenega poročila, za denes samo izrazujemo veselje nad tem dokazom, kako slovenski narod sam počenja krepko upirati se samovolji, naj pride od tujih ali domačih gospodovanjaželjcev, veselje, da so možje iz naroda sami začeli gledati na prste ne samo protivnikom, nego tudi onim, katerim izročajo častno in sveto skrb za narodno bodočnost.

Črne je goriške Slovence zastopal od kar je v Avstriji zavlada ustavnost. Večkrat smo čuli v zborih, kjer se je glas povzdigoval za tlačeno Slovanstvo in Slovenstvo, tudi Črnetov glas in vsak Slovenec se je tega veselil, vsak je spoštoval moža, in upali smo, da bomo enkrat njegovo ime zapisali v knjigo onih vrlih, ki so do konca svojega življenja, s časom in narodom napredujoči slavno in čestito pot kazali rojakom. Da to ni tako prišlo, da smo prisiljeni tega moža — kakor so celo „Novice“ rekle — „izbrisati iz števila federalistov“ in iz števila zvestih narodnjakov, tega niso krivi „prenapezeži“ kakor Črne misli ali pravi, nego kriv je Črne sam. In da zdaj pozabljamu ono, kar je Črne za Slovenstvo nekdaj storil, da vidimo samo kako je zdaj svojo stranko zapustil, temu je kriv on sam, kajti če kje, velja tudi v politiki in narodnem delovanju: da treba do konca biti zvestim in popolnim. Eden naglavni greh podere vse prejšnje dobre zasluge, kakor pri bogu, tako pri ljudeh.

Črne je vse poskušal, svoje zdanji nemški, Slovanom kruto sovražni vladi povoljno držanje, svoj ubeg iz slovanskega taborja — olepšati in opravičiti: hvala bogu, kakor naš telegram poroča, se kraški vrli Slovenci niso dali preslepiti.

Izdal je v Trstu brošuro z naslovom: „Odgovor, to je opravičenje poslanca Antona Črne-ta na nezaupnico, katero je podpisalo 51 mož, ki se imenujejo volilci.“ Na 16 stranch velike oblike se Črne v tej knjižici prav kakor zvit lisjak „opravičuje.“ Knjižico je menda razširil po vsem slovenskem Goriškem; zato, in ker mož na vse strani oteplje, včasih hudobno natoletuje, včasih sumničji, včasih pogubne politične nazore propoveda, vse skozi pa krivično stvari: bomo o tej brošuri še več izpregovorili.

V tej brošuri Črne polemizuje proti nezaupnici, proti svojim volilcem, proti vsemu novinarstvu (menda ustavoverno nemško izvzemši) na tak surov način, s tako ošobnostjo in prevzetnostjo, da se vidi, kam taki možje v zaljubljenosti do svoje velikosti — zabredejo. — Ker nam denes

prostora zmanjkuje osvetili, bomo Črnetovo brošuro in njega v prihodnji številki.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 14. aprila. [Izv. dop.]

Nemčurska stranka je denes razglasila po oglah v nemškem in slovenskem jeziku svoje nemškutarske kandidate za volitve v mestni zbor. Čemu si prizadevajo konstitucionalci stroške, da dadé svoje manifeste tudi v slovenskem jeziku tiskati, to nam je nerazumljivo. Svoje može morajo tako tirati na voliče, tem torej oglasov nij treba; tako neumni pa denes po 10 letih menda nemškutarji vendar niso, da bi mislili, ka se jim bode kak narodnjak na njih povabila na limanice usedel. Torej rabite rajši denar za prusko agitacijo!

Kandidati so večji del stari, samo v drugem razredu so izbacili starega pajdaša gospod Stedry-a in ga nadomestili z gospodom Ziegler-jem, uradnikom pri stavbnem uradu v deželni vladi.

Kaj se je gospod Stedry našim nemškutarjem tako zameril, tega ne vemo, a radi imeli ga itak nikoli niso, kajti dostikrat je bilo šlišati iz pravo-nemških ust: „Dieser böhmische Wenzel!“ Gospod Stedry bode baje na svojo roko kandidiral, in stara garda uradnikov ga misli tudi voliti. V tretjem razredu so, kakor svoje dni gospoda Zakrajška, pri tej volitvi izbacili gospoda Goltseh-a ustavovernega črevljarja, kterega pa najbolj narodnjaki z delom podpirajo, in gospoda Legat-a moža, ki je bil nekdaj tudi narodnjak. Pravijo sicer da so ta dva moža prostovoljno odstopila, pa menda sta izpuščena iz kandidatne liste nemčurjev ravno zaradi tega, kakor svoje dni gospod Zakrajšek, kovač. Mesto teh so na novo postavili za kandidate v tretjem volilnem razredu, gospoda Perlesa gostilničarja in pa starega gospoda Plautz-a kupca, menda v zahvalo, ker so njegovi sinovi v Celji, Loki in Ljubljani jako rabljivi za nemškutarsko in prusko agitacijo. Drugega uzroka menda odboriki konstitucionalnega društva niso imeli postaviti moža za kandidata v njegovih starih letih, ko se človek že navadno v mir in pokoj podaje. Tudi na novo sta postavljena za kandidata gospoda Franz Rudeš in Jožef Hauffen, moža ki sta bila že prej v mestnem zastopu, ktera so pa lansko leto ne da bi jih vprašali, izpustili ker je blo treba prostor napraviti za starega penzjoniranega burokrata Lažan-a iznajditelja quillontine za državno-pravno opozicijo, od kterega so se nemčurji zdaj bati začeli, da tudi za njih iznajde kako smrtonosno orodje in pa za dr. Dolfi Šafer-ja kteri je hotel na vsak način priti v mestni zastop, in je protil da se bode sicer jokal pa nič več govorov za konstitucionalno društvo iz glave se učil.

Jutri se prično volitve. Zmagali bodo nemškutarski kandidati povsod enoglasno, samo morebiti gospod Ziegler v drugem razredu ne, kjer bo gospod Stedry nekoliko glasov ujel. Naj se tedaj Slovenci nikar ne plašijo, ako bodo prihodnje dni v dunajskih listih brali telegrame o velikanski enoglasni zmagi nemško-liberalnih in ustavovernih kandidatov za mestni zastop. Opazovali bomo delovanje nemčurjev v teh treh dneh ko se bode volitve vršile, vestno in pazljivo. Ako bomo imeli

priliko zasačiti jih v vmešnem ali nepravilnem slučaju, bomo to bralcem „Slov. Naroda“ na tanko poročili. Nemškutarskim volilcem pa, ki še denes preslepljeni hodijo z sovražnikom naše domovine in našega naroda, želimo, da bi jih vsaj to leto delovanje mož, ki jih bodo volili, do čistega prepričalo, da niso njih pravi prijatelji in da bi jih drugo leto našli prepričane v vrstah narodne stranke.

s Iz Ljubljane, 12. aprila. [Izv. dop.]

Dasiravno bi se večina slovenskih ljubljanskih meščanov bila rada udeležila mestnih volitev, in dasi ni žive duše, ki bi dvomila da vsaj v III. razredu spravimo Slovenci vseh šest letos izbiranih odborikov, če bi že prav v drugih dveh razredih drugih šest letos ne protirali (kar nikakor ni jasno, da bi jih ne) — vendar zdaj bodo zaradi pomanjkanja narodne agitacije, volili samo Prusaki in c. kr. uradniki. Res je sicer, da je bila šla deputacija narodnih obrtnikov k znanemu slovenskemu zastopniku s prošnjo, naj se kar slovenski kandidati vsaj za tretji razred postavijo neprašaje za dr. Costo, in volilci bodo sami celo svojo dolžnost storili, in volili. Ali reklo se je naposled od vseh strani, če ne moremo zdaj še edinstva glede aktivne politike doseči, pa čakajmo. Pripravljajmo se med tem in prihodnje leto idemo na delo, če nas prav naše „vodstvo“ zadržuje.

Tako bodo torej nemškutarji sami volili in živa slovenska duša jih ne bo motila 15., 16 in 18 t. m. pri dopolnitvenih volitvah.

Originalno nesramen je oklic nemškutarskega konstitucionalnega društva, naj se nemškutarski privrženi udeleže volitev. Opominja namreč „Tagblatt“ svoje verne tako-le: „Someščani! Spominjajte se časov nemira in nereda, ktere smo doživeti morali, ko so naši nasprotniki (t. j. Slovenci) vajete mestne vlade v rokah imeli.“ Kaj čemo na to reči? Kje morejo pač gospodje à la Suppan, Pirker, Trpin in drugi taki čelo vzeti in brez srama in stida po Ljubljani in po Kranjskem pogledati, pa reči, da je bil tačas, ko so Slovenci na krmilu bili, „nemir“ in „nered“ — zdaj pa je „mir“ in „red“?! Še nikdar, kar Ljubljana stoji, morda ni bilo tega nereda in tega sčuvanja med Ljubljančani in celim prebivalstvom kakor zdaj, od kar si je nemška „privandrana“ svojat v Ljubljani uzurpirala gospodstvo nad domačimi ljudmi, in od kar c. kr. birokrati, ki so iz krvavih davkov meščana in kmeta plačani, odločujejo pri volitvah, kdo bo gospodaril. —

Iz slovenskih goric. V 12, šte. „Sl. G.“ se piše marsikaj o organistih, ki nečejo več orglati.*) Ne nameravam objaviti tukaj svojih misli o onem „še zdravo pamet“ imajočem nemškem kmetu, nego samo malo omenim o obogatitvi nekterih školnikov med Muro in Dravo; in sicer zato, ker se z onim člankom širo krivi pojmovi med prosto ljudstvo, ktero tako rado precenjuje dohodke školnikov in duhovnikov. Nasledki tega so nam udeležencem dobro znani. Čast. gosp. pisec omenjenega članka pripoveduje, da pozna več školnikov med Muro in Dravo, ki so pri cerkvi obogateli, ter imajo lepih vinogradov, polne kleti vina, mnogo vrednih pristav itd. Res, da nekteri učitelji takovšna posestva imajo, če so prav redki,

*) O tej reči smo od mnogih učiteljev dobili dopise, a tiskamo samo tega, ker je mirno pisan. Uredn.

toda ti si jih niso pridobili pri cerkvi, t. j. od službenih dohodkov, nego so jih ali podedovali ali priženili. Tajiti ni, da je večina školnikov med Muro in Dravo pred novo šolsko dobo uživala boljše dohodke, ko marsiktera revnejih krajev; ali si kaj prihraniti — je bilo samo po izvenrednem gospodarjenju mogoče. Gotovo se je smel vsak izmed teh že srečnega imeti, ako je s svojimi službenimi dohodki le pošteno izhajal, brez prevelikih skrbi za vsakdanji kruh, obleko, in druge neobhodne potrebe. Č. gosp. dopisnik je torej v tem obziru zelo krivih misli. Ne poznam ni enega, ki bi bil bogatel od službenih dohodkov; ako pa se je to zgodilo po drugem načinu, mislim, da to v nikakoršni dotiki ni s sedanjo službo organista.

S., učitelj med Muro in Dravo.

Iz Gorice, 12. aprila. [Izv. dop.] Občni zbor polit. društva „Soča.“ Občni zbor se je vršil 11. t. m. v najlepšem redu in vzajemnem soglasju družbenikov, kateri so se v precej obilnem številu (58) sešli. Nekteri udje so bili zastopani s pooblastili. — Poročilo tajnika (g. Klavžarja) o delovanju društva 1871. l. in raznih ovirah, ktere so se delale največ od vladne strani, se je brez ugovora z zadovoljnostjo na znanje vzelo. Ravno tako tudi blagajnikovo sporočilo, iz kterega je bilo razvidno, da je odbor varčno z novci ravnal, da je še nekoliko forintov (menda 75) v blagajni ostalo.

Pri razpravi, je-li se ima nekterim letni donesek in zaostatek izbrisati zaradi tega, ker društvo nema primankljaja in ker ne potrebuje v svojo svrhu veliko novecev, se je med blagajnikom g. Dolencem in dr. Lavričem mirna debata vnela. G. dr. Lavrič trdi, da je dobro, da ima društvo za eventuelne stroške n. pr., ako se ima kam kaka deputacija, ali kaj enacega v dosego družbenega smotra, poslati, koliko toliko rejeno mošnje, in da naj se poverjenikom še enkrat na srce polaga in poskuša, kolikor je mogoče, od zaostatkov (62) izterjati, in potem je še le vrednim, manj premožnim udom za pretekli čas izbrisati, kar je tudi večina nazočih odobrila. Blagajnik pravi, da je vse storil, kar je bilo mogoče zaostatke iztirjati; ako so pa bili po mnenju večine nekteri poverjeniki v tem kaj nemarni, jim boče po njih želji zopet njih dolžnost na srce polagal.

Tretja točka dnevnega reda, je bila volitev predsednika. Pri tej je bil z veliko večino glasov (32) zopet g. dr. Lavrič za predsednika izvoljen, ki je zahvalivši se za skazano mu zaupanje obečal, da se boče trudil, da boče društvo čedalje čvrstejše napredovalo in to novo delovanje društva se boče s taborovanjem začelo. Potem je bila volitev odbora, v kateri so bili z veliko večino glasov (kar boče že „Soča“ natančneje 58 volilnih listih poročala) voljeni sledeči gg. Klavžar, Dolencec, Vales, Faganel, Nanut, Doljak, dr. Žigon, dr. Abram in Šuc; poslednji je oni zgovorni mož, kateri je predsedoval v Sežani (19 p. m.) 51 rodoljubnim kraškimi volilcem „v tisti sobi, kjer se je g. Černetu nezaupnica kovala.“ Po tej točki stavi g. dr. Lavrič nujen predlog zastran taborovanja, ki se kot nujen sprejme, in odbor pooblasti, vse, kar je k temu treba, poskrbeti, kakor tudi za točke, ki naj bi se djale na dnevni red prihodnjega tabora, ki naj bi se pa pred v občnem zboru pretresovale. Da nam ne bi le vis. vlada brce dala zastran taborovanja, kakor je bila v svoji preveliki brigi in previdnosti lanjsko leto storila! Potem stavi g. Leban, črniški župan, zopet nujen predlog, naj slavni zbor izreči blagovoli, da se popolnoma vjema s postopanjem pogumnih, rodoljubnih kraških volilcev, ki so g. Černetu zaradi njegovega vedenja v državnem zboru, ker je namreč za zasilno volitveno postavu, (kjer so ustavoverci le z malimi glasovi zmagali) glasoval, in tako federalistično zastavo zapustil. Ta predlog se sprejme od vseh nazočih kot prav nujen, ter zdajci začne živahna debata in številjenje „črnega Černeta črnih grehov“, kterih se je v deželnem posebnost pa v državnem zboru krivega storil. O tem govori g.

Dolencec s prav prepričalno besedo, kako da so vrli kraški volilci prav ravnali, da so mu „zastavo-bežcu majke Slave“ nezaupnico poslali, ker je njegovo postopanje že v lanjski sesiji neslovensko bilo, tako da so morali ostali šesteri, pravi narodni poslanci, vse sile napenjati, da so nam krivično volilno postavu odstranili. Ali ne še dovolj, v državnem zboru je še le pokazal svoj črni značaj z protislovenskim vedenjem in begom izpod federalistične edino rešilne zastave v šator zagrizenih cesarskih in necesarskih „ustavakov“, ki bi nas posebno cislajtanske Slovane v žlici vode vtopili. Zatorej so oni zavedni kraški volilci, ki so tako odločno njegovo nasramotilno obnašanje obsodili, in kolikor toliko našo čast pred svetom rešili vredni naše pohvale. Živeli tedaj kraški volilci! (Vsi zdajci vstanejo in jim gromoviti živeli! zakličejo.)

Potem povzame besedo g. Klavžar ter poudarja in razpravlja Černetove pregreške, ki so nam že znani kot beli dan, ter dostavi, da pol. društvo „Soča“ prav in dostojno ravna, da opazuje vedenje narodnih zastopnikov, bodi si v deželnem ali v državnem zboru, in da se popolnoma vjema z nezaupnico kraških volilcev tem bolj, ker ravnokar oni sicer dosihmal spoštovani ces. kralj. uradnik po Kanalskem in Tominskem ruje, da bi se njegovemu tovarišu poslani nezaupnici nasproti zaupnica poslala, ktera se sicer nema javno priobčiti, ampak le skrivna tolažba gosp. Černetu ostati. (Kdor se luči boji, pravi sv. pismo, njega dela niso poštena ampak hudobna.)

Na to poprime besedo novoizvoljeni odbornik gorej omenjeni g. Šuc, župan v Pliskovici na Krasu, ter z mirno pa dostojno besedo razpravlja vse razloge, zakaj da so bili kraški volilci tako rekoč primorani „neslovenskemu nemčurskemu lahonu“ Černetu nezaupnico poslati, ako so hoteli kot volilci slovensko čast in od Černeta v blato potisneno federalistično zastavo rešiti. S prav gladkim primernim in pravilnim slov. govorom pripoveduje, kako se ni Černe nikdar k volilcem niti pismeno niti ustmeno ponižati blagovolil, da bi vsaj v važnih vprašanjih po njih željah popraševal in tako je v deželnem kot državnem zboru svojeglavno pot hodil, kar smo dolgo in mirno trpeli, dokler nam je naša potrpežljivost jenjala, jenjati morala. Ako bi, pravi vrli kmetski govornik, tudi n. pr. resnično bilo, da nam je z glasovanjem za zasilno volitveno postavu kak gmoten dobiček, bodi si začasen ali dolgotrajen, pridobil, s tem nam ne more ugajati, ker mi svojih sv. narodnih pravih nemoremo, ne smemo in nečemo za nikakoršne materialne dobičke podati, ker nam mora naša narodnost in naše sv. narodne pravice bolj pri srečju in dražje biti, ko so vse avstrijske železnice vredne. Glejte, tako po priliki govoril je prosti pa narodno izobraženi kmet! Vi istiniti rodoljubi slovenski, posebno pa župani, posnemajte ga v tem, ker je res posnemanja vreden! Zadnja in 6. točka se zaradi pomanjkanja časa ni mogla v pretres vzeti, namreč preuredba društvenih pravil. — Pri tem zboru ni bilo ces. komisarja, ko sicer vselej, nazočega. Zboru je do volitve novega predsednika g. dr. Žigon predsedoval, a potem do konca pa g. podpredsednik Vales, kateri je sklenil o 2. uri začeto sejo o 5. popoldne. Pravi ne blagohlepni ampak zavedni tominski rodoljubi niso hoteli, ali pa se jim tudi ni dala od g. W. priporočena Černetova zaupnica podpisati, tako nam pišejo iz tominskega, ampak v slov. politiki prav nevednim, mlačnežem in ostalim strahopetcem in materijalistom. Tako imamo tudi mi kraški volilci tolažbo, da od tistega uradnika še nepokvarjeni in ne demoralizirani rodoljubi vedo in z nami čutijo, kako je treba štititi narodne svetinje. Prav opazuje neki tamošnji rodoljub, da ošabnost in sebičnost nekterih „čudnih“ rodoljubov in „prvakov“ ste nam vse v slov. politiki spakedrale in da bi v istini restauracije in „capite & membris“ t. j. obnovljenja ali prerojenja pri glavah in udih treba bilo. Slovenska domovina in zgodovina boče pa zopet z enim „črnim Černetovim listom“ pomnožena. Naši po-

tomci bodo grenek sad nadaljevane slovenske nesloge preklinjali in na grobih tistih kazali, kaj je in mora slehernemu politično zrelemu narodu najsvetejše na svetu biti! Tužna nam majka, za katero taki narodni zastopniki in sebični „prvaki“ skrbé!

Iz Trsta, 11. aprila. [Izv. dop.] Beseda Rojanske čitalnice v prid stradajočim Kranjcem je bila pri vseh slabih okolščinah še zadosta obiskana. Sešlo se je obilo udov in drugih rodoljubov. Gospod predsednik Žvanut stopi na oder ter pozdravlja občinstvo omenjaje namena denašnje besede v korist našim bratom Kranjcem. V daljnem govoru omenja slovensko Matico, katero društvo je za slovenski razvitek jako važno, in izreka željo, naj bi vsak izobraženi Slovenec bil ud njen, ter s tem z malega pripomogel k veliki celoti, da bi se naša literatura razširila ter izgubljeno zopet pridobila.

Igra: „Bob iz Kranja“, ktera se je na splošno željo občinstva ponavljala, je našla hvaležne gledalce. Naši udje dramatičnega odseka se posebno v vsaki igri odlikujejo, in so tudi ta večer javno pokazali, da ima Rojanska čitalnica izvrstne moči. Role, ktere so bile v izbornih rokah, so bile tudi z veliko pohvalo izvršene. Po igri so bili diletanti gromovito na oder zvani. Potem pa sta občinstvo razveselila dva podoficirja Ernestovega polka z zanimivim prednašanjem narodnih melodij na tomboici. Tombola je bila po igri s petim citralničnimi dobitki. — Poslal se je čisti donesek po odbitih stroških opravništvu „Sl. Naroda“: 33 gld. 25 kr. Nadejali smo se glede dohodka še boljšega uspeha, pa ker je bila beseda tolikokrat odložena, se ljudje niso dosta znali ravnati.

Iz Prage, 13. aprila [Izv. dop.] Že pri zadnjih volitvah na Češkem se je pokazalo, kako slabo je nemško-ustavoverna stranka v tej deželi organizirana. Poročali ste o svojem času, kako so bili nemški prebivalci Česke v mnogih krajih s kandidati, katere je „volilni odbor nemških poslancev“ alias praški kazino postavil, nezadovoljni in kako so bili v nekaterih krajih celo drugi možje ko od Herbsta nasvetovani kandidati voljeni. Tudi sedaj se isto kaže in nemški volilni odbor je moral že postaviti v enem kraju novega kandidata, ker prejšnjega prebivalci niso hoteli. Tu le jih imate, one licemerske širokoustneže, ki vedno govore, da javljajo voljo ljudstva! Toda naj končam to stvar; saj je povsod znano, da se ustavoverna stranka na vse poprej, ko na ljudstvo opira in da je njena moč pri kraji, ako ji blažilni žarki ministerskega solnea ne sijejo. Sicer pa je dvomiti, ali bodo kljubu vsemu ustavoverci, tudi v nemško-českih krajih povsod zmagali, kajti poroča se, da v nekaterih mešanih kmetskih krajih pri volitvah volilnih mož Čehi zmagujejo.

Vaši bralci se bodo še spominjali glasovitega pisma namestniškega tajnika Rotky-a na okrajnega glavarja v Jičinu. „Politik“ je pismo objavila in ker se je moralo oficijelno priznati, da je pismo avtentično, so začeli ostro preiskavati, kdo je pismo „Politiki“ izročil — a brez vspeha! Nikogar ne morejo po pravici obdolžiti. Sum je zadel diurnista Břenda pri okrajnem glavarstvu v Jičinu in tega so ob službo dejali; pa Čehi so izgnanemu diurnistu precej poskrbeli dobro službo pri nekem advokatu v Jičinu.

V Kolin je bil, kakor znano, Koller poslal vojaško posadko in vsakemu meščanu v hišo prignat po kakih 13 mož za kazen, da so se kolinski meščani drznili iti bližnje velikoposestnike prosit, naj volijo narodnjake v deželni zbor. Dasiravno deputacija, ki je šla cesarja prosit za odpravljenje Kollerjeve krivice, od Nj. Vel. ni bila sprejeta, došel je Kollerju vendar ukaz, naj Kolinčanom kazen zljajša in vsled tega je Koller zapovedal, da se ima vkvartiranje in vzdržavanje vojakov pri meščanih nehati, pa vojaki ostanejo tam, toda ne kot vojaška asistena, temveč kot vojska na prehodu. Razloček, ki je Kolinčanom po tej naredbi proti prejšnjemu kvartiranju nastal, je tedaj ta, da meščanom ni treba na svoje stroške brez povrnitve vojakov vzdržavati.

Izvedelo se je, da bode Hohenvartov c. namestnik na Českem grof Bohuslav Chotek prišel iz Madrida, kjer je sedaj kot avstrijski poslanik, v Prago k volitvi v velikem posestvu. Grof Bohuslav Chotek ima mnogo vpliva med českim plemstvom in spominjate se še, da je ob času volitev za česki deželni zbor pod Potočkim, tudi grof Chotek, tedaj poslanik v Petrogradu, došel k volitvam v svojo domovino in da so ustavoverci posebno grofu Choteku pripisovali zaslugo volilne zmage v smislu historičnega plemstva. Dobro došel grof Chotek, ako tudi sedaj pomore k zmagi pravne stranke.

Nasledki razpusta patriotično-ekonomične družbe se jako nemilo kažejo. Družba je napravljala vsako leto o sv. Janezu Nepomuckem razstavo in sejem za gospodarske pridelke vseh vrst. Na ta „razstavni sejem“ so spravljali česki ekonomski svoje produkte in sejem jim je prinašal mnogo dobička, ker so na-nj prihajali ekonomski iz cele Evrope in pokupovali razstavljene predmete — ne gledé na darila, katera so lastniki najboljših obrodov dobivali. Ta razstavni sejem je z razpustom patriotično-ekonomične družbe tudi razpuščen, kajti od Kollerja za posle razpuščene družbe postavljeni kuratorium javlja, da letos razstave in sejma o sv. Janezu ne bode. Tako skrbi za Česko Koller!

Iz Dunaja. 14. aprila. [Izv. dop.] Kaj je orijentalno vprašanje? Dozdaj se je mislilo, da pomenja to ravno toliko, kakor izgnanje turškega barbarstva iz Evrope in postavljenje vzhodnih kristijanskih narodov na gospodarstvo čez same. Ker je bila dozdaj vera, in opravičena vera, da bode na vzhodu zlasti mogočna Rusija še bolj ukrepila se, in ker se vzhodno vprašanje ne da rešiti drugače kot s vojskami in krvjo, bali so se diplomati in ljudstva izbruha tega, podobo cele Evrope in posebno stanje mladega Slovanstva čisto preobrazujočega ognja. Ali Nemci te sorte, ktera vlada zdaj na Dunaji, so iznašli, da orijentalno vprašanje ni nič. Novine, ktere ministru Ungerju in Bismarku iz roke zobljejo, „N. fr. Pr.“ denes piše, da je denašnje vrenje na jugu to-le: „Srbi so strašno kričavi in so zavoljo vaše trdnjave Zvornik prepir iz klina sneli, ali bodo gotovo zopet počenili v kot, da ne bodo tepeni. Črnogorcem se sline cede po kradnji turških ovac in ovnov, Grki se ravno med seboj pri volitvah tepsti ne morejo, pa na Turke preže, Rumuni so gnjili, drugi bi radi Turku denarno mačko vzeli“ itd. In tako se govori o Jugoslovanih v celem tem članku, imenujejo se „slovanski razbojniki“ (wegelagerer), svinjarji (sauhirten), izdajalci poštenja. To vse na ukaz ministerstva, kajti Unger je sam v državnem zboru povedal, da je ministerstvo ponosno na podporo lista, ki tako Slovane z blatom kida, denes Jugoslovane, jutri Čehe (ktere Nemci imenujejo že samo tatove, goljufe itd.), pojutranjem Ruse. — To je nemška navada in nemška kultura?!

Politični razgled.

Lakomično-čestitljivo se glasi volilni oklic poverjenikov českih poslancev kterege nedeljski česki listi donašajo. Vse besede oklica so te-le: „Rojaki! Zopet ste poklicani k volitvam v deželni zbor kraljestva Českega. Veste vsi za kaj gre; ni treba širiti besedi! Storitve svoje dolžnost vsi in edino!“ — Tako se more govoriti samo politično popolnem zrelemu, svojih pravic se dobro zavedajočemu narodu! Krajši volni oklic res še ni bil nikdar pisan; tako more pozivati se v boj samo „narod železen in časten!“ Tako pa so ga disciplinirali voditelji energični in politično odločni.

O českih volitvah je prinesla „N. fr. Presse“ pomenljivo in jako ugodno novost, da na popravljenem zapisniku volilcev v velikem posestvu število opozicijskih volilcev ustavoverne bistveno presega.

Ker so bili te dni slučajno ali neslučajno na Dunaji Hohenvart, knez Schwarzenberg, škof Rudigier in dr., ropotali so ustavoverni listi

mного proti „zaroti zoper ustavo“, ktero so baje ti gospodje delali.

Ogerski državni zbor bode denes od cesarja s prestolnim govorom sklenen. V seji 12. t. m. je minister notranjih zadev zagovarjal predlog o volilni postavi in med hrupom grajal postopanje levice, katera je oni predlog z vednim govornjem pokopala. V isti seji sta tudi Miletić in Iranyi urgirala odgovor na svoje interpelacije o postopanju ogerske vlade proti Hrvatski.

Francoski bivši diktator Gambetta je pri nekem njemu na čast napravljenem obeudu v Angers-u govoril govor, ki ga prinaša vse evropsko časopisje. Gambetta, rešitelj francoske česti v zadnji vojni, poudarja, kako se je utrdil republikanski duh med Fracozii in pravi: „Z gotovostjo se more reči, ta narod (francoski), ki je znal svojo čast rešiti, bode znal rešiti tudi ono mesto v svetu, ktero mu pristoji. Kajti s svojo častjo ohranijo narodi tudi svoj obstanek; notranji razpori in borbe strank ne morejo narodov uničiti, dokler imajo ti vpljiva na zunaj in dokler so pri sosedih v veljavi“. Z viharnim navdušenjem je bil sprejet oni del Gambettovega govora, v kterem je rekel, da Francoska ni izgubila niti odstopila Elsas-Lotringije, da jo hoče tedaj nazaj dobiti. — Na dalje razvija Gambetta, da je samo eden opravičen vladar in to je narod, in na koncu upanje izreka, da ne bode zdajni načelnik francoske republike (Thiers) pozabil svojega izvora, svojih študij niti podukov izkustva, ter da bode revolucija zvršil in kronal jo s poštenostjo in iskrenostjo.

Iz Belgrada se „Wandererju“ poroča, da Turki v Bosni na srbski meji vojsko zbirajo, ker nečejo čakati, da jih Srbija prva napade. Srbija s svojimi 200.000 vojaki lahko mirno čaka turškega napada.

Na Španjskem se pokazujejo v nekaterih krajih zopet puntarske trope, ki hočejo Don Carlosa na prestol španjski spraviti.

Razne stvari.

* (Iz Ljubljane) 14. aprila se nam piše: Prusnemčurska „Feuerwehr“ je imela denes v nedeljo zjutraj vajo pri kolodvoru, pri kateri bi imeli na povabilo iz Ljubljane biti nazoči tudi prebivalci iz Demžal, da bi videli kako se ravna z brizgalnico ki jo je onidan poklonil neki Dunajčan. Prebivalci iz Demžal pa niso prišli in niso niti navedli uzrokov zakaj ne. Menda so premoški, da bi se od ljubljanske Feuerwehr podučevati pustili. Prav imajo! „Feuerwebristi“ so se zaradi tega strašno jezili, in pogasili so mnogo piva pri Ehrfeldu v salonu kazine več, kjer so celi dopoldan, da se je po zvezdi čulo, vpili in „hoch“ kričali na vse pretege.

* (Iz Ljubljane) nam pišejo: „Gospodičina Helena Pesjakova, hči znane pisateljice gospé Lujize Pesjakove, sloveča umetnica in krasotica, angažirana je od prihodnje sainesone počemši na tri leta pri kraljevi dvorni operi v Draždanah s sijajnimi pogoji.“

* (Preparandija za učiteljice) se bode poročila „Školskega prijatelja“ ustanovila v Zagrebu.

* (Vihar) je 10. t. m. bil v Celoveu in vrgel iz turna na deželni hiši koroški grb, kateri bi bil, ko je na tla padel, skoraj enega rokodelskega učenca ubil.

* („Wanderer“) zdaj najboljšo in največji federalistični list na Dunaji — je bil v soboto zopet konfisciran.

* (Poljski plemenitaši) prodajajo v zadnjem času eden za drugim svoja posestva in sicer se to godi posebno v ruskem delu Poljske, pa tudi v Galiciji. Na Ruskopoljskem so kupci Rusi, na avstrijskem Poljskem pa — judje!

* (Papirnatega denarja) je bilo v Avstriji koncem marca za 411,999.810 gld. 50 kr. v prometu.

* (Železniski vlak obropan.) Na veliko-nočno soboto so roparji pri Sevilli na Španjskem

na železni cesti šine razdrli in ko vlak za osebe ob dveh po polnoči blizu onega mesta pride, ni seveda mogel dalje in ob enem so začele krogle iz roparskih pušek kakor toča na vlak leteti. Več potovalcev je bilo ranjenih in eden, ki je iz voza iti hotel, celo usmrten. Nekaj vojakov in žandarjev, kateri so se tudi z nesrečnim vlakom peljali, se roparjem v bran postavili, pa zastonj; roparjev je bilo kakih 25 in vojniki in žandarji so bili kmalu pobiti. Na to rečejo roparji potovalcem, naj bodo pri miru, da se jim ne bode nič zgodilo; samo neke denarje, ki so v enem vozu, so rekli roparji da hočejo imeti. Potovalci vsi utihnejo in hudo delniki napadejo potem oni voz in vzemo iz njega okolo 125.000 frankov. Ko so te imeli, pa se zasliši glasen pisk in roparji pobegnejo v hribe. Poprej pa so že presekali telegrafični drat, da bi se ne moglo nikamor telegrafirati in res so še le sedem ur pozneje mogli z drugim vlakom nesrečne potovalce v bližnjo postajo spraviti.

* (V Rusiji) se je osnovalo društvo, v kterem je mnogo udov najvišjih stanov, za izobraževanje narodnih svečenikov. Društvo ima namen osamljene duhovnike v dotiko spraviti z drugimi izobraženimi stanovi in jih navduževati za zblizenje z drugocerkveniki, kateri se s pravoslavjem zblizati hote.

* (Tele z dvema glavama) se je bilo porglo blizu Olomuca. Olomucki zdravnik Wasservogel je zvrženo tele podaril občinski šoli.

Delniško društvo „Narodna tiskarna“

v Ljubljani.

(Po jako neprijetnem nam naključji izostal je v poslednji številki konec izkaza o vplačilih na delnice „Narodne tiskarne“, kterege torej tu dodajemo. — Uredništvo.)

Ad C. Prvi obrok:

Gospod dr. Zupančič v Belovaru.

„ dr. J. Zupaneč v Ljubljani.

„ Žvanut M. v Trstu.

„ Žuža Ivan v Grižah.

„ Žuža Dragotin v Žavcu.

V Ljubljani, 11. dan aprila 1872.

Peter Grasselli.

blagajnik delniškega društva „Narodna tiskarna.“

Za stradajoče slovenske brate na Kranjskem

je dalje „Slovenskemu Narodu“ došlo:

	gld.	kr.
Prenesek iz št. 42 „Slov. Nar.“	710	59
Po gosp. Drag. Mil. Ripšl-u, fajmoštru v Lokih blizu Zidanega mostu nam je došlo 6 gld., darovali so:		
Gosp. D. M. Ripšl, fajmošter	2	—
„ Lovro Janžekovič, kaplan	1	—
Več farmanov	3	—

Skupaj . 716 59

Administracija „Sl. Naroda“.

Dunajska borsa 15. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	45 kr.
1860 drž. posojilo	102	—
Akcije narodne banke	8	37
London	110	—
Enotni drž. dolg v srebru	70	15
Kreditne akcije	340	—
Napol.	8	80
Srebro	108	83
C. k. cekini	5	31

Loterijske številke.

V Trstu 13. aprila. 28, 9, 22, 2, 42.
V Lincu 13. aprila. 43, 42, 87, 62, 18.

Oznanilo.

Pri gospodu **Alojziju Lenčeku** dobijo 4—500 delavcev skoz celo poletje delo za dobro plačilo. Delavci, kateri želijo delo pri železnici sprejeti, naj se oglasijo v veliki baraki ali pisarnici v Bitinjah, eno uro od St. Petra, pri novi cesti proti Reki. Vožni listi od Zaloga do St. Petra po znižani ceni se dobivajo v štacuni pri gospodu Perdanu (Balantu) v Ljubljani. (74—1)

